

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Hjortkær

2024

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år.

- Reggio Emilia
- Remida
- Leg og læringsmiljøer

Igennem de sidste 2 år har vi i forbindelse med udvidelsen af Hjortkær og en del nyanstattede medarbejdere været på et genbesøg i Reggio Emilia pædagogikken. I Hjortkær er vi inspireret af Reggio Emilia pædagogikken. I den proces er vi blevet optaget af Remida og brug af genbrugsmaterialer. I den forbindelse har vi etableret et Remidaværksted, og haft fokus på at inddrage genbrugsmaterialer i vores læringsmiljøer på stuerne.

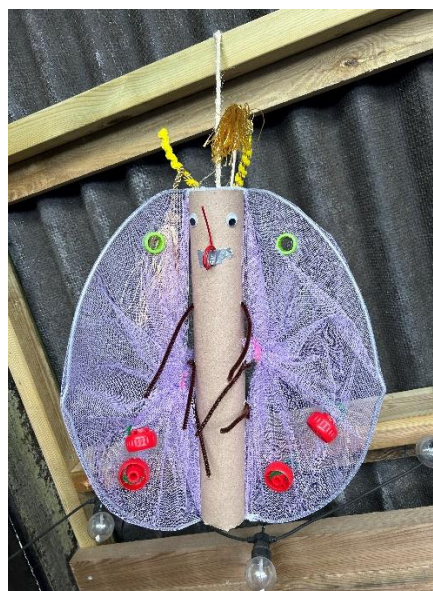
Læringsmiljøerne bliver løbende indrettet, så de udfordrer børnegruppen og understøtter det igangværende projektema med tydelige læringszoner, der er indrettet efter inspiration fra Charlotte Ringsmose. Læringsrummene skal give mulighed for;

- Legezone- med mulighed for parallel og rollelege
- Konstruktionszone – med mulighed for at sortere, konstruere og arbejde med matematisk opmærksomhed.
- Kreativzone – med mulighed for at arbejde med æstetik og forskellige materialevalg

- Bevægelseszone – med mulighed for at arbejde med krop, sanser og bevægelser (høj arousal)
- Stillezone – med mulighed for at kunne trække sig (lav arousal)

I Hjortkær skaber vi læringsrum med mulighed for leg, samspil og fordybelse – DIG OG MIG OM NOGET. Vi skaber læringsrum hele dagen, ved at være opmærksomme på dagligdagens læringsmuligheder og ved at have øje for børn og voksnes 100 sprog.

Vi har derfor været i gang med at bygge vores eget Remida værksted med genbrugsmaterialer, som vi har samlet med hjælp fra forældre, virksomheder og lignende. Det betyder at vi nu har et Remida værksted, fyldt med dimser og dutter – *dit skrald bliver vores guld.*

Praksiseksempel 1:

På legepladsen har den frække rotte igen smidt affald. Der opstår spørgsmål som "hvad er affald?", "Hvorfor må det ikke smides i naturen?" "Hvad betyder det egentligt når skraldemanden kommer og henter vores affald, hvor kommer det hen?"

Til morgensamling, ser vi på hvilket affald vi har ved bordet og synger herefter skraldesangen. Vi kategoriserer igennem leg affaldet. Der er madaffald, restaffald og genbrugsmateriale. Derefter smider vi det i de korrekte spande eller i finder en plads i Remida værkstedet.

Vi lavede et lille eksperiment ved at tage to gennemsigtige plastikbokse og fylde jord i. Derefter lagde vi et æbleskrog i den ene og plastic i den anden. Hver dag kiggede vi i begge bokse og kunne se, at æblet stille og roligt gik i forrådnelse, mens plastikken var uforandret.

En formiddag, hvor vi var på tur i den lille skov, ledte vi efter skrald. Alle børn gik meget op i at finde skrald, og var meget stolte, når de hver især kunne putte skraldet i deres

poser. Børnene smed selv deres skrald i skraldespanden, da vi kom hjem igen. Vi talte om, at der var forskellige skraldespande; til pap, glas, metal, mad m.m.

En formiddag var stuens gulv fyldt med skrald – der var opsat små skraldespande, en til pap, metal, mad osv. Børnene gik strakt i gang med at finde ud af hvilken skrald der hørte til hvad, hvordan kan man genkende metal, kan de sige en bestemt lyd, hvordan føles metal eller pap?

I Hjortkær har særligt fokus på stuerne indretning af legezone. Legezoneerne skal afspejle børnenes optagethed, alder og modenhed, da dette er med til at øge deres delta-gelses- og udfoldelsesmuligheder samt skabe ro til at lege kan opstå. Selvom ordet leg i sig selv kan signalere noget der er let og spontant, så indebærer det hårdt arbejde for børnene. Legen rummer en høj grad af læring og indebærer blandt andet øvelser i at vente på tur, at indgå kompromiser, at dele, at slippe kontrol, at kommunikere sprogligt og nonverbalt, grov- og finmotorik og udvikling af sociale færdigheder.

Vores læringsmiljøer udskiftes ofte, da børnegruppens behov og interesser skifter. Vi kan fx have et område med biler og garage, et "klæd-ud" hjørne og et stille hjørne med bøger. Vi voksne lægger mærke til hvilket læringsmiljø, der bliver brugt mest og bliver der ikke leget med biler, så udskifter vi til noget nyt.

Praksiseksempel 2

I vinterperioden havde vi forsøgt at afspejle årstiden i vores stueindretning. Dette blandt andet ved at have en kasse med hjemmesyede "snebolde" på stuen. En formiddag i vuggestuen var der flere af børnene der kastede med genstande fra legekøkkenet. Det var ikke hensigtsmæssigt at der blev kastet med hårde ting, så pædagogen fandt sneboldene frem for at give børnene plads til stadig at kaste og for at undgå at nogen ville komme til skade. Pædagogen tog nogle snebolde op af kassen og lavede en lille sneboldskamp med et enkelt barn, som reagerede med grin. Efterhånden kom flere børn til legen og kassen blev tom for bolde, som nu var spredt rundt omkring på stuen. Pædagogen rækker kassen frem og beder børnene om at finde boldene og putte dem i kassen. Det vil børnene gerne og når kassen er fuld spørger pædagogen børnene om de vil prøve noget sjovt? Børnene kigger forventningsfuldt og nogen nikker og siger ja. Pædagogen svinger med kassen så boldene flyver højt op i luften og falder ned som en stor snebyge. Børnene griner og hviner højt og begynder nu at samle boldene sammen i kassen igen og afventer at pædagogen kaster boldene op igen. Legen gentages flere gange og bagefter forsøger nogle af de største børn at efterligne legen på egen hånd. Legen blev optaget på video og børnene så videoen flere gange efterfølgende og reagerede ved at grine og hvine, ligesom de gjorde undervejs i legen.

Praksiseksempel 3:

Dette praksiseksempel er med udgangspunkt i en tradition, nemlig Fastelavn, og samtidig afspejler den et af vores i øjeblikket meget populære læringsmiljø: "Klæd-ud-hjørnet."

Hver formiddag i den ene vuggestuegruppe synges der sange. De forskellige sange er illustreret ved perleplader, som hænger der hvor vi synger. For eksempel er sangen "Hjulene på bussen .." illustreret ved en bus.

På stuen har vores læringsmiljø med klæd-ud-tøj længe været et hit - både før, under og efter fastelavn.

Det er et stort hit at synge fastelavnssangene: "Fastelavn er mit navn" og "Kan du gætte hvem jeg er".

Den sociale udvikling i børnegruppen blev tydeligere for hver dag.

De voksne spørger: Hvilken sang skal vi synge?

Flere børn peger nu på perlepladen forestillende et par briller. De voksne siger: "Det er jo sangen "Kan du gætte hvem jeg er". Vi har en plastknæse der kan blinke (denne hørte egentlig til julesangen om rensdyret Rudolf). Den næse tog en af de voksne en dag på under fastelavnssangen, der synges " For jeg har fået næse på, nis nas næse på.."

Det udviklede sig og i de følgende dage pegede børnene på deres næse, når vi voksne spurgte til, hvad vi skulle synge.

En voksen hentede en hat fra klæd-ud-tøjet og tog den på og sang "For jeg har taget hat på...". Så ville alle børn have hatte på. Vi fandt så mange hatte vi havde. Nogle børn måtte vente på tur.

Det udviklede sig til briller, som også gik på omgang.

Enkelte børn var skeptiske over at få hat, næse eller briller på, men alle endte med at være aktivt deltagende.

Vi tog billeder af hinanden med hatte, briller og næse på. Børnene morede sig over at se disse billeder.

Det var en fornøjelse for os voksne at se en børnegruppen, der ligesom os voksne var sammen om et fælles tredje og se hvordan den sociale udvikling udviklede sig over dagene.

Praksiseksempel 4

En stue i børnehaven har i foråret afholdt mini OL i tre 3 sportsgrene. Stuen valgte at følge børnenes interesse for at bruge kroppen samt det at der senere i år skal afholdes OL i Frankrig.

Til mini OL var der flere processer i gang, dels viden om OL, ringene blev skabt og hængt op på stuen og alle børnene malede en holdtrøje. Flere discipliner blev afviklet blandt andet cykelløb på legepladsen. Under projektet så vi at nye legefællesskaber opstod, de var sammen om at skabe noget og alle bidrog med forskelligt. Igen blev vi bekræftet i at dig og mig om noget virker. Selvom fokus som udgangspunkt egentlig lå på krop og bevægelse kom der mange kreative og sproglige processer ind i forløbet.

Tidsrammen på tre uger var for kort tid. Vi nåede derfor ikke dybden med projektets forskellige sportsgrene, hvilket også gjorde det svært at fordybe sig i børnenes optagethed og nysgerrighed. Derfor er det en opmærksomhed til næste projekt ikke at have en bagkant, men derimod at give mulighed for i længere perioder at udvikle både som her det kropslige og børnefællesskaberne.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering, Tegn på læring*,

Redskab til forankringsproces eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

I Hjortkær holder vi personalemøder en gang om måneden. Vi har en pædagogisk lørdag, samt 1,5 times stuemøde hver tredje uge. Her planlægges det pædagogiske arbejde samt reflekteres og evalueres over praksis. Det er på stuemøder vi udarbejder, tilpasser og evaluerer handleplaner på stuen som gruppe eller individuelle.

I vuggestuen indplaceres alle børn på sprograppen 2 gange i deres vuggestuetid. Disse indplaceringer bruges sammen med hjernen og hjertet til at tilpasse og reflektere over de læringsmiljøer vi tilbyder.

I børnehaven bruges Hjernens og hjertet som pejlemærke.

På personale-lørdagen i marts 2024 evaluerede og reflekterede vi over vores nuværende struktur. Dette for at forholde os til udvidelsen med pavillonen, hvordan fungerer denne udvidelse og hvad kan være den bedste struktur alt efter om pavillonen er der eller ej. Her evaluerede vi både set ud fra et børneperspektiv og et voksenperspektiv. Da vi oplever, at det har betydning for vores muligheder skabe homogene børnegrupper – Tanker som skal vi fortsat være aldersopdelte? Og hvordan skaber vi de bedste sammenhænge samt muligheder for samarbejde på tværs i huset.

Vi oplever, at det er en udfordring at skabe mening for personalet i forhold til den skriftlige evalueringsproces. Til gengæld giver det mening at reflektere, planlægge, eksperimentere og undersøge vores pædagogiske ramme. Vi reflekterer både før, under og efter aktiviteter. Ligeledes reflekteres løbende over rutinepræget situationer, børnegrupper m.m. Vi er fortsat nysgerrige på hvordan den pædagogiske dokumentation skal udformes så den tilgodeser et børne-, forældre- og personaleperspektiv samt understøtter den pædagogiske læreplan.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen

På en stue i børnehaven har de været nysgerrige på at udvikle deres kreative station og løbende evalueret på mængden af materialer, tilgængelighed af materialer og vekslingen mellem fri aktivitet og vokseninitieret aktivitet/projekter. Nogle af de pædagogiske opmærksomhedspunkter har været;

- Hvordan kan vi motivere børnene til at bruge de nye materialer, så de lærer og udvikles i at udtrykke sig kreativt?
- Hvornår arbejder barnet med de 100 sprog? Er det når man klistrer 100 mælkeskruelåg på et papir eller skal vi sætte krav om hvad de skal bruges til? Mængde, formål, barnets fortælling? Dilemmaet med at definere opgaven (projektet) og lade det være helt frit for børnene.
- Børnegruppen er meget fokuserede på deres egne ting og på at tage ting med hjem. Hvordan kunne vi arbejde pædagogisk med at blive bedre til at dele og til at bidrage til fælleskabet. Det synes vi er en vigtig demokratisk læring – at kunne bidrage til det fælles miljø.

Vi blev nysgerrige på hvordan vi kunne understøtte børnenes dannelse og samtidig inddrage deres perspektiv i brugen af de kreative materialer? Hvordan kan vi som stue være med til at arbejde med børnedemokrati, også gennem kreative processer? Hvordan kan vi motivere børnene til at de kreativt uanset formåen, ønsker at være med i de kreative processer og får viden og læring om værdien af at udtrykke sig. Samtidig ønsker vi, at de kreative processer, skal have en større betydning og påvirkning i børnenes hverdag. Vi har derfor et ønske om, at deres kreative udtryk, får påvirkning og indvirkning i deres lege miljøer.

Praksis eksempel 5

Til morgensamling opsummere en voksen på gårsdagens aktivitet. "I går var Viggo, Line, Søren og Niels med til at lave jægerens gevær (Rødhætte Tema). Det må man nu gerne lege med, da malingen er blevet tør." Den voksne fortsætter nu "Er der nogen som har idéer til hvad som vi mere kan lave til vores rødhætte verden?" En dreng som snart fylder 4 år siger "Jeg synes vi mangler nogle sten til ulvens mave".

Praksiseksempel 6

"I går var der 5 børn som lavede riddere (Middelalder tema) ud af de papkrus som vi har fået fra Kaspers forældre. Men vi har også talt om at vi skulle lave nogle prinsesser. Er der nogle af jer som har lyst til at lave prinsesser ud af papkrus som vi kan lege med i dag? 6 af børnene melder sig højtlydt til, at de gerne vil hjælpe."

Praksiseksempel 7

En dreng på 5,0 og en dreng på 3,3 år leger med nogle påskehøner (påsketema), som de har været med til at lave. De sidder i et legemiljø som er indrettet som en hønsegård. Hønsegården er fyldt med børnenes egne påskehøns af pap og papkrus, samt påskeæg som børnenes har formet i ler og malet i forskellige farverige nuancer. De holder hver deres høne i hånden mens de leger at hønsene taler til hinanden. Hønsene slås. Drengen på 3,3 år siger "Prøv at boks mig". Drengen på 5,0 år bokser forholdsvis forsigtigt med sine høne på den anden drengs høne. Drengen på 3,3 leger at han flyver baglæns med sin høne og lægger derefter hønen ned på ryggen. Han siger "Åhhh". Drengen på 5,0 år spørger bagefter "Vil du blive boorket?" Legen mellem drengene fortsætter."

I Hjortkær arbejder vi med en eksperimenterende og undersøgende tilgang ud fra vores egne værdier Nysgerrighed og tiltro.

I den ene vuggestuegruppe med de 2-3 årige børn er der skabt et genkendeligt læringsunivers med figuren Hunden IB. Hunden IB tager os med på mange læringsrige eventyr som foldes ud på mange forskellige måder – Det fælles tredje eller "Dig og mig om noget".

Praksiseksempel 8

Det er efterår, bladene i skoven har ændret sig siden i sommers hvor de var helt grønne. Nu er bladene blevet røde og gule. De ligner flammer. Emnet optager børnegruppen med stor nysgerrighed, forundring og spænding. Vi har besøgt brandstationen, læst bogen "Ib slukker en brandmand", leget brandmænd m.m. På vores skovtur opdager nogle af børnene at bladene på jorden er kæmpe store, "Se" råber en af børnene og peger ned på jorden. Bladenes farver er røde og gule og bladet form ligner den ild Ib slukker fra bogen. Vi samler en masse blade. Opdagelsen af de fundne ildblade gør at nogle af

børnene sætter dem fast på numser og 123 så rander vi alle rundt med ild i numsen, så nu går jagten ind på at finde pinde, som skal være strålerøret, så vi kan slukke ildebranden i bukserne – ligesom Ib gør det.

Børnene har i dette eksempel skabt en reference fra bog til naturen, hvad hedder ildblade? Hvilket træ sidder det på? Hvorfor er det ikke grønt mere?

Bøgerne, legene, universet skaber refleksion hos børnene, og de bruger det i andre sammenhænge. Forældrene kommer ofte og fortæller, hvor meget de kan se temaet gå igen derhjemme, fordi børnene tager Ib-universet med i de forskellige kontekster.

I Hjortkær skaber vi fordybelse over tid, med en opmærksomhed på mindre grupper og en struktureret ramme. Børnenes nysgerrighed og de spor de sætter er med til skabe vores projekter. Særligt i vuggestuen arbejdes der med genkendelighed i form af artefakter som Hunden Ib, bablerne, illustrationer af sange mm. Dette giver en mulighed for genkendelige miljøer og gentagelser, som gavner mange af vores børn, både den samlede børnegruppe, to-sprogede og børn i udsatte positioner.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

I hverdagen arbejder vi ud fra Ugeskemaer, som stuerne udarbejder på deres stuemøder. Ugeskemaerne er stilladset for vores arbejde med børnene i hverdagen. Her indarbejder vi hvilke læreplanstema vi berører, hvad er det vi gerne vil være nysgerrige på samt det børnene er særligt optaget af for tiden.

Vores ugeskemaer tager udgangspunkt i vores projektplaner. Et projekt kunne f.eks. være forår.

Måned	Uge	Dag	Tidspunkt	Aktivitet	Mål
Hjortkær - Sådan Hvordan er vi gode sammen som pædage og børn og mellem dem					
Ugeskema					
Ugeskemaet er et redskab til at planlægge og dokumentere arbejdet med børnene i hverdagen. Det er udarbejdet af stuerne og tager udgangspunkt i vores projektplaner.					
Ugeskemaet indeholder information om temaer, aktiviteter og mål for arbejdet med børnene i hverdagen.					
Ugeskemaet er et vigtigt redskab til at sikre, at arbejdet med børnene er struktureret og målrettet.					

I Hjortkær er vi inspireret af Reggio Emilia pædagogikken, det vil sige vi har en lærende og undersøgende tilgang til hverdagens leg og læring. I 2023 og 2024 har vi genbesøgt

pædagogikken, da vi i 2022 blev opnormering med 12 vuggestuebørn og 16 børnehavebørn og derved også fik tilgang af personale. I processen med at genbesøge pædagogikken var vi på inspirationsbesøg i en anden Roskilde institution, to medarbejdere holdt et oplæg for den samlede personalegruppe og vi var på besøg på Remidacentret Odense.

Ovenstående har givet et boost særligt i forhold til vores arbejde med Remida samt et øget fokus på børns 100 sprog.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har indsamlet praksisfortællinger, fotos, observationer, lydoptagelser, børnecitater, videooptagelser, billedmaterialer som er med til at understøtte vores dokumentation.

Vores dokumentation er både i opslag og galleri på AULA.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljø's betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Ved at skabe tydelige læringsmiljøer får vi en synlig effekt i forhold til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læringsmiljøerne kan være stationære i kortere eller

længere perioder. Der skal være genkendelige læringsmiljøer, hvor børnene kan udvikle sig i et genkendeligt miljø, som giver en form for tryghed, men der skal også være plads til at læringsmiljøerne tilpasses de projekter som stuen er optaget af. På den måde oplever vi at børnene får en skærpet nysgerrighed på emnet og dermed oplever børn udvikle på lege, ideer mm. Dette er med til at skabe et stærk børnefællesskab samtidig oplever at børnene bliver bedre til at værne om de ting vi skaber sammen.

Vores oplevelse er at det er nemmere for børnene at komme med idéer til kreative produkter når der er et tydeligt og kendt

tema. Da vi havde rødhætte tema, læste vi historien mange gange og historien var heller ikke altid ens. Det betød at børnene f.eks meget nemmere havde en fælles reference til at byde ind med forslag til de kreative processer, som i eksemplet med stenene til ulvens mave (se praksis eksempel 5). Vi tror på at det giver børnene en større oplevelse af at lykkedes og større oplevelse af at blive lyttet til og deres input har betydning, når vi så efterfølgende f.eks lavede sten til ulvens mave.

I praksis eksempel 3 ser vi hvordan børnene er medskabere af en daglig sangaktivitet, som får lov til at udvikle sig. Børnene får deltagelsesmuligheder igennem perlepladerne og muligheden for at pege på dem, nogle bruger egen krop til at gøre opmærksom på hvilke sang de ønsker, klæd-ud hjørnet benyttes og andre igen er optaget af det verbale – selve sangen. Sammen skabes der et fællesskab, hvor alle har en mulighed for at blive hørt.

I nedenstående eksempel inddrages "hvad sker der i den store verden" i skabelse af læringsrum. Hvilket giver børnene mulighed for løbende at finde ud af nyt. De kan inddrage det de ser og høre derhjemme og skabe ny fælles viden i børnehaven.

Praksis eksempel 9

Projektet tager sin start med udgangspunkt i Andreas Mogensens opsendelse til rummet.

På stuen med de 5 årige har vi indrettet et læringsmiljø med rumstation. Med enkle virkemidler blev der skabt et rum på stuen, hvor børnene ved hjælp billeder, tasteturer, firkant, knapper med lyd tog en tur i rummet. Projektet blev skudt i gang med at se en film om rummet samt filmklip med Andreas Mogensen. Vi læste og tog en tur på biblioteket for at finde bøger, Vi lavede vores eget solsystem, malede super novaer og kiggede på stjernekonstellationer.

Vi forsøger som voksne at understøtte og udvikle de ideer børnene kommer med undervejs. Børnene er med til, at lave de ting der er på rumstationen. De udviser respekt for de ting de hver især har lavet, og har hjulpet hinanden hvis nogen havde brug for det.

De har undervejs taget initiativ til, at udvikle legene i rumstationen. Legene ved tastet-uret gik fra at sidde og taste løs på et tastatur, til rolleleg med flere funktioner. De fik undervejs skabt nye relationer, og alle deltog på deres egne måder i forskellige lege. Vi oplever at børnene gennem et sådan projekt, hvor vi dykker ned i noget, der rører sig i omverden, får en stor viden, bruger deres forestillingsevne "Hvordan mon man spiser i rummet?", udvikler på lege. Der skabes sammenhæng mellem hjem og institution. De opsøger viden hjemme som de tager med i børnehaven og omvendt. Igennem samtaler i børnehaven og vidensdeling med kammeraterne, oplever de en stolthed over at kunne dele den nye viden både i og uden for børnehaven.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

"Vi voksne lægger lerklumpen og børnene hjælper til med at forme den" er noget vi er blevet særligt opmærksomme på. Remida kan meget, når rammen er sat og der i den ramme er plads til kreativitet.

Vi har oplevet at over det sidste halve år, at der er flere børn som vil deltage i de kreative processer når den kreative proces har været defineret på forhånd. I eksemplet med "prinsesserne", så tolker vi ud fra mange episoder, at børnene tilslutter sig oftere frivilligt, fordi de ved hvad de skal og fordi at det kreative udtryk, her papkrus prinsesser, giver mening for dem, i den kontekst de er i pt. Når vi har tilbudt åbne processer, hvor opgaver er fri, men at man kan lave krea aktiviteter ved krea stationen, oplever vi at børnene hurtigere går væk igen.

Vi har flere observationer der tyder på, at børnenes håndtering af deres hjemmelavede legetøj er en smule mere nænsom end det indkøbte legetøj. Børnene kommer også når deres papskjold eller sværd er gået i stykker og får dem repareret. Det virker som om at de kærer mere for dem, når de har et personligt ejerskab i produktet / legetøjet. Vores observationer, billede og video dokumentation viser at børnene er glade for at lege med deres egne produkter og at vores miljøer som oftest virker og bliver benyttet til god og fordybet leg. I starten var der mange spørgsmål om hvorvidt om de måtte tage dem med hjem, eller diskussioner om, hvem som "ejede" legetøjet. Her efter 3-4 tema forløb er den tendens nærmest væk og børnene virker til at være med på præmissen om, at visse ting er noget vi laver, som vi kan lege med.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Forældrene har været inddraget i forhold til at skabe vores Remida værksted, og bliver løbende inddraget ved projekter.

Forældrekontaktudvalget bliver inddraget på vores 4 årlige møder. Her drøftes den pædagogiske praksis, hvor forældrene har mulighed for at komme med nysgerrig spørgsmål og input. Dette med udgangspunkt i den styrkede læreplan. I forældrekontaktudvalget drøftede vi i forbindelse med evalueringen af den styrkede læreplan punktet forældresamarbejde. Her var der en tilfredshed i forhold til møder, forældresamtaler mm.

”Hjernen og hjertet” dialogprofilen er et pædagogisk redskab i forhold til at vi sammen med forældrene ser barnet nuværende udvikling ud fra samme perspektiv. Vi er opmærksomme på i forhold til at få italesat at dialogprofilen har til formål at understøtte dialogen mellem forældre og os som pædagogisk personale.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil fortsat have fokus på Reggio Emilia pædagogikken, hvor vi har øje for børn og voksnes 100 sprog.

Herunder skal læringsmiljøerne afspejle det aktuelle tema/projekt og de kreative processer der opstår undervejs.

Vi har et ønske om fordybelse over tid, det vil sige udvide ”rummet” for udfoldelse og fordybelse ud over praktiske rutiner og tidsperspektivets pres.

Vi vil fortsat arbejde med Remida, hvor vi skubber til rammerne for hvad vi kan bruge genbrug til i vores pædagogisk arbejde.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

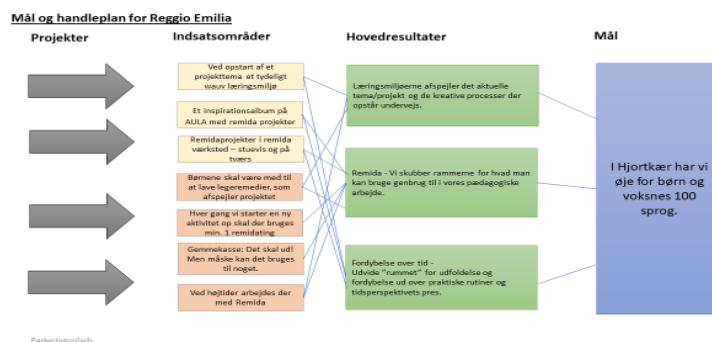
Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi vil fastholde vores løbende evalueringer på diverse møder. Vi vil gerne skabe et rum, hvor vi erfaringsudveksler på tværs af stuer og afdelinger. Der går viden tabt, hvis ikke vi skaber et mere tydeligt rum.

Vi vil gå på opdagelse i hvad praksiseksemler kan både intern, men og så i forhold til forældrene.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi skal have redigeret vores pædagogiske læreplan, hvor blandt andet Remida skal fremgå mere tydeligt.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC